

Johdanto

Youth Atlantic Treaty Associationin (YATA)¹ piirissä järjestetyistä moninaisista aktiviteeteista merkittävimpiä ovat olleet Naton huippukokousten yhteydessä järjestetyt Young Leaders' Forumit (YLF). Ne on toteutettu korkeimmalla mahdollisella profiililla osana varsinaisia huippukokousjärjestelyitä. Ensimmäinen YLF järjestettiin Prahassa (2002) ja toinen Istanbulissa (2004).² Kolmas foorumi pidettiin marraskuussa 2006 Riassa. Tilaisuus erosi aiemmista osallistujamäärältään ja sisällöltään, jotka olivat aiempia rajoitetumpia.³ Osallistajat muovasivat omat suosituksensa Naton päivänpolttavista kysymyksistä, ja kyseinen paperi luovutettiin pääsihteerille Schefferille kokouksen aikana. Tilaisuuden keskeisin anti oli mahdollisuus kuulla toimijoita Naton huipulta ja saada viimeisintä tietoa liittokunnan suunnasta. Foorumi oli myös hyvä ympäristö verkostoitumiselle.

Omalta osaltani kykenin antamaan hyödyllisiä ideoita työryhmätyöskentelyyn ennen forumia tutuille osallistujille lähettämieni ehdotusten muodossa. Venäjätyöryhmässä ja yhteisessä sessiossa toimin aktiivisena taustavaikuttajana paremminkin kuin aktiivisena keskustelijana. Kokonaisuudessaan suomalaispanosta YLF:n onnistumiseen pidettiin jälleen rakentavana ja hyödyllisenä.

Seuraavassa referoin alustuksia ja keskusteluita. Tilaisuuden agenda, osallistujalista ja osallistujien laatima suosituspaperi ovat luettavissa kokouksen nettisivulta (www.rigasummit.lv), joten en liitä kyseistä informaatiota tähän raporttiin. Pääsihteerin anekdootit ovat tilanteesta, jossa hän vastaanotti osallistujien suosituspaperin. Bush piti linjapuheensa yliopistolla (löytynee kokonaisuudessaan Valkoisen talon nettisivulta). Afganistania ja EU:n laajentumista käsittelevät sessiot olivat osa Naton huippukokouksen yhteydessä järjestettyä ajatusriihi-konferenssia, jossa oli puhujina merkittävimpiä transatlanttisten suhteiden asiantuntijoita. Stefanova (Naton sihteeristöstä) puhui YLF:n Venäjätyöryhmässä Nato-Venäjäsuhteen käytännöstä. Giuliani puhui YLF:lle johtajuudesta ja terrorismista.

On todennäköistä, että seuraava YLF järjestetään Naton vuoden 2008 tai 2009 huippukokouksen yhteydessä (mikäli liittouma silloin kokoontuu). YLF:ien tason ja niiden suomat verkostoitumismahdollisuudet huomioiden on suorastaan kansallisen edun mukaista varmistaa niihin mahdollisimman lukuisa ja korkeatasoinen suomalaisedustus.

¹ Atlantic Treaty Association (ATA, www.ata-sec.org) on toiminut Naton ja kansalaisyhteiskuntien välisenä linkkinä vuodesta 1954. ATA:n yhteyteen perustettiin nuorille (alle 35-v) suunnattua toimintaa varten Youth Atlantic Treaty Association (YATA, www.atlantic-youth.org) vuonna 1996. ATA:n jäseniä ovat Naton jäsenmaiden kansalliset organisaatiot. Suurimmassa osassa Naton kumppanimaita on vastaavat organisaatiot, jotka ovat ATA:n liitännäisjäseniä ja toiminta-ajatukseltaan hieman erilaisia, ns. liittoutumattomien maiden erityispiirteet huomioon ottaen. Suomen Atlantti-Seura (SAS) on ATA:n liitännäisjäsen. SAS:n yhteyteen vuonna 2003 perustettu Suomen Atlantti-Seuran Nuoret on aktiivinen nuorten viiteriöryhmässä. Atlantti-Seuran Nuoret osallistuu aktiivisesti YATA:n toimintaan.

² Molemmissa oli kaksi osaa. Ensin tavattiin Naton johtajia pääsihteeristä valtionpäämiehiin. Toisessa osassa osallistujat "pelasivat" Naton neuvoston (NAC) toimintaa simuloivan päätöksentekoharjoituksen, jonka yhteydessä tuotettiin tyypillinen huippukokouspäätöslauselma ja harjoiteltiin kriisipäätöksentekoa. Prahassa ja Istanbulissa osanottajia oli noin 200 Naton jäsen- ja kumppanuusmaista. Prahassa Suomesta oli neljä ja Istanbulissa viisi osallistujaa.

³ YLF:in kutsuttiin valikoidusti noin 50 osallistujaa Naton jäsen- ja kumppanuusmaista. Suomesta oli kutsuttu yksi osallistuja, allekirjoittanut. Tilaisuuteen ei sisällynyt päätöksentekoharjoitusta. Tämä oli linjassa sen kanssa, että Riian huippukokous oli ajallisesti, asialistaltaan ja osanottajakunnaltaan (vain jäsenmaat) rajoitetumpi kuin Praha ja Istanbul.

Tiivistelmät alustuksista ja keskusteluista⁴**Pääsihteeri Scheffer**

On välillä vaikeaa perustella epäilijöille, miksi Naton tulisi puolustaa arvojaan niinkin kaukana kuin Afganistanissa. Meidän tulee suojella arvojamme ja niitä voi suojella vain toimimalla yhteistyössä.

Nato tarvitsee Venäjää yhteistyökumppanina ja YK:n turvallisuusneuvoston jäsenenä. Putinin kanssa käydään jatkuvasti dialogia. Suhde otetaan vakavasti. Venäjän yhteistyötä tarvitaan mm. Pohjois-Korean, Iranin, Lähi-idän ja Kosovon ongelmien ratkaisemiseksi. Suhteen kehittämiseen tulisi panostaa enemmän.

Energiaturvallisuus on tärkeä asia Naton agendalla. Nato ei kuitenkaan aio yrittää astua EU:n, Kansainvälisen energiajärjestö IEA:n tai muiden keskeisten organisaatioiden reviirille. Liittokunta pyrkiikin selvittämään, mitä lisäarvoa se voisi antaa energiaturvallisuuden saralla. Tavoitteena on mainita toimet energiaturvallisuuden saralla osana Riikan huippukokouksen julkilausumaa. Natoa koskettavia osa-alueita voisivat olla osallistuminen kriittisen energiainfrastruktuurin – joka on ensisijassa kansallisella vastuulla – sekä elintärkeiden meriteiden turvaamiseen.

Afganistanissa tulisi tukea paikallisten toimijoiden pyrkimyksiä ottaa vastuuta oman maansa turvallisuudesta. Lisäksi Afganistan pitäisi nostaa ylemmäs muiden kansainvälisten järjestöjen asialistoilla. Operaatioissa kaikkien toimijoiden välistä yhteistyötä ja kommunikaatiota pitäisi parantaa. Yhteistyö EU:n kanssa on avainasemassa myös Afganistanin kohdalla. Pääsihteeri onkin pyytänyt kansainväliseltä sihteeristöltä uutta ohjeistusta näiden suhteiden hoitamisen perustaksi. Pitkäaikaista ratkaisua konflikteihin ei koskaan saada aikaan pelkästään sotilaallisilla toimilla. Silti sotilaille on oma merkittävä roolinsa. Naton olisikin kyettävä tehokkaaseen toimintaan kaikenlaisissa operaatioissa taisteluoperaatiot mukaan lukien. Lokakuussa Kandaharissa käyty taistelu oli Naton historian kovin operaatio.

Maailmassa on kova pula kansainvälisiin operaatioihin soveltuvista joukoista. Kilpailua näistä resursseista on EU:n, YK:n ja Naton välillä. Ranska painottaa, ettei Naton roolia poliittisen keskustelun foorumina saisi kasvattaa. Kuitenkin se on välttämätöntä, jotta voidaan kehittää liittokunnan voimavaroja ja operaatioita. Nato ei selviä ilman intensiivistä debattia sen päämääristä ja keinoista. Näkemys siitä, että Nato=USA ei perustu tämän päivän tilanteeseen, vaan epäluulot Natoa kohtaan juontavat juurensa historiaan.

Balkanin tulevaisuuden voi taata pitkällä tähtäimellä vain alueen maiden jäsenyys sekä EU:ssa että Natossa. Schefferin henkilökohtainen mielipide on, että maat pitäisi ottaa mukaan PFP-ohjelmaan mieluummin aiemmin kuin myöhemmin.

George W. Bush

Naton ovi on auki. Jokainen eurooppalainen demokratia on tervetullut, mikäli se on valmis jakamaan vastuun liittokunnan turvallisuudesta. Vuonna 2008 Natoon on tarkoitus kutsua uusia jäseniä (Kroatia, Albania ja Makedonia/FYROM??). Myös Georgian ja Ukrainan lähentymispyrkimyksiä tuetaan.

⁴ Tämä raportti on koostettu laatijansa muistiinpanojen pohjalta. Raportin laatija kantaa vastuun mahdollisista vääristä tulkinnoista ja niistä johtuvista asiavirheistä.

Venäjä on erittäin tärkeä yhteistyökumppani ja Nato-Venäjä neuvoston merkitys on suuri. Yhteistyötä on mm. terrorismin vastustamisessa ja joukkotuhoukseiden leviämisen estämisessä. Myös Valko-Venäjän tilanne muistettava ja sen oikeansuuntaista kehitystä on tuettava.

Nato on muuttumassa Euroopan ulkopuolella toimintaan kykeneväksi liittokunnaksi. Kehitystä vetävät muutososikunta (ACT) ja NRF -joukot. Riikassa uusia, tätä kehitystä tukevia aloitteita ovat erikoisjoukkoyhteistyö, strategisen ilmakuljetuskyvyn kehittäminen, globaalit kumppanuudet [*ei toteutunut Bushin visioimassa mittakaavassa] sekä Lähi-idän maille suunnattu koulutusyhteistyö rauhanturva- ja terrorisminvastaisissa operaatioissa. Keskeistä on, että liittolaiset investoisivat riittävästi näiden muutosten toteuttamiseksi.

Bush linjasi pitkää taistelusta terrorismia ja ääriaineiksi vastaan. Muuten suositukset olivat kuin kenraali James Jonesilla (ks. hänen alustuksensa edempänä), mutta mielenkiintoinen piirre oli Bushin viittaus siihen, että Artikla V pätsisi sekä jäsenmaiden alueiden koskemattomuuden yhteydessä ETTÄ niiden ulkomaille sijoitettuja joukkojaan vastaan tehtyjen iskujen yhteydessä. [*Viittaus oli osoitettu selvästi Afganistanin kontekstiin. Afganistanissa vain osa jäsenmaista (mm. Iso-Britannia ja Kanada) on ollut valmis osallistumaan taisteluihin Talibania vastaan maan etelä- ja itäosissa. On jo esiintynyt tilanteita, joissa nämä joukot ovat joutuneet hätätilanteisiin ja niissä pyytäneet apua pohjoiseen sijoitetuilta ”taisteluhaltomilta” joukoilta, jotka (esim. saksalaiset) taasen eivät ole pyyntöihin suostuneet vedoten mm. hyvin rajallisiin voimankäyttöoikeuksiin. Seurauksena on ollut kokemuksia eriarvoisuudesta ja epätasa-arvoisesta vastuunjaosta yhteisessä kriisinhallintaoperaatioissa.]

Irakin osalta Bush kuvaili tilannetta sekä kertoi, että vastuuta aiotaan antaa enenevässä määrin irakilaisille. Kuitenkaan tämä ei tarkoita pikaista vetäytymistä. Joukot vedetään vasta, kun tehtävä on saavutettu.

Hän keskittyi pitkällisesti kertomaan, että globaali terrorisminvastainen taistelu on 21. vuosisadan merkittävin haaste ja viittasi tapahtumiin Libanonissa, Syyrian tukeen Hizbollahille, Iranin ydinohjelmaan ja Palestiinalaisalueen ongelmiin. Bushin mukaan ääriaineet käyttävät terrorismia vapauden vastustamiseen. Ne pyrkivät saamaan haltuunsa valtioita ja/tai valtioista turvapaikkoja, keräämään rahaa ja saamaan käsiinsä ydinaseita. Siksi kaikilla demokratioilla on velvollisuus toimia, ja tukea nuoria demokratioita ja maltillisia aineksia.

Afganistan – Uusia haasteita Naton muutosprosessille

Kanadan ulkoministeri **Peter MacKay**, Naton Euroopan komentaja **kenraali James L. Jones**, Afganistanin kansallinen turvallisuusneuvonantaja **tri Zalmi Rasool**.

Jonesin mukaan Naton rooli Afganistanissa päätettiin Münchenin turvallisuuskonferenssissa vuonna 2004. Tällä hetkellä Naton johdossa alueella toimii 32 000 henkilöä ja maassa toimii 24 alueellista jälleenrakennustiimiä (Provincial Reconstruction Team, PRT). Käynnissä on operaation kolmas vaihe, jonka puitteissa liittokunta laajentaa operaationsa myös maan eteläosiin.

Kenraali Jonesin mukaan seuraavia asioita voisi tehdä paremmin:

- Operaatiolle (mission) pitäisi antaa riittävät voimavarat ja sitoutua sovittujen voimavarasitoumuksien täyttämiseen. Nyt 85 % [Schefferin mukaan Riian kokouksen ainakaan 90 %] saavutettu, mutta vielä puuttuu 1-2 jalkaväkipataljoonaa, helikoptereita ja tiedustelu (reconnaissance) voimavaroja. Pienetkin puutteet nousevat kriisitilanteissa merkittäväan rooliin. Hän viittasi vuoden 2003 Kosovon puutteisiin. Ne vaikuttivat siihen, ettei Nato pystynyt vastaamaan riittävän nopeasti vuoden 2004 levottomuuksiin. Toisaalta levottomuuksien jälkeen puutteet paikattiin nopeasti. Toinen ongelma ovat rajoitukset

joukkojen voimankäyttöoikeuksissa (Rules of Engagement, ROE). Tällä hetkellä Afganistanissa olevilla joukoilla on noin 50 kansallista rajoitusta, joista noin 10-15 % on saatu poistettua tai muutettua joustavammiksi. Tämän ansiosta noin 2000 henkilön verran lisää joukkoja voidaan nyt käyttää joustavammin.

- Monilla operaatioon osallistuvilla mailla on edelleen kylmän sodan aikainen tyyli suhtautua rahojen käyttöön. Hankintojen tekeminen operaatioissa pitäisi saada nopeammaksi. Tästä hyötyisi myös monikansallisten logistiikkajärjestelyiden toteuttaminen sekä tehokkaampi tukikohtien rakentaminen. Koska tehtävien (missions) määrä lisääntyy, tarvittaisiin budjetteihin lisää rahoitusta.
- Tarvittaisiin myös paremmin integroitunut ja helpommin pystytettävä kommunikaatiojärjestelmä. Lisäksi Naton ja muiden keskeisten toimijoiden väliseen kommunikaatioon tarvittaisiin selkeämmät mekanismit.

Jones huomioi, että Afganistania pitäisi tarkastella kokonaisuutena, eikä keskittää huomiota vain talibanin toimintaan. Kehitysapu ja sotilasoperaatiot pitäisi koordinoita paremmin. Lisäksi tarvitaan huumetuotannonvastaista työtä sekä oikeuslaitoksen ja poliisivoimien kehittämistä.

Jonesilta kysyttiin, ollaanko Afganistanissa menossa kohti epäonnistumista. Hän vastasi, ettei liian negatiivisten johtopäätösten vetäminen ole aiheellista. Taliban pyrkii tuottamaan tappioita ja siten rapauttamaan koalition yhteistyökykyä ja halua sitoutua operaatioon. Ehkäpä keskeisin ongelma on huumekauppa, joka liittyy korruptioon, järjestäytyneeseen rikollisuuteen ja muihin yhteiskunnan kehitystä heikentäviin tekijöihin. Hänen mukaansa vastaukset ja ratkaisut tilanteen positiivisen kehityksen aikaansaamiseksi ovat jo tiedossa, mutta nyt tarvittaisiin erityisesti poliittista tahtoa. Ellei ratkaisua löydy, on tilanne vaarassa kasvaa alueelliseksi ongelmaksi.

McKay kertoi, että jo 44 kanadalaista oli kaatunut taisteluissa. Kanadalla on maassa noin 2500 sotilasta. Taliban on tullut takaisin ja on erittäin vaarallinen. Silti Kanada on sitoutunut Afganistaniin ainakin helmikuuhun 2009 saakka, eikä tätä päätöstä peru mikään. Joka tapauksessa merkittävää edistystä tarvittaisiin maassa. Keskeinen ongelma on pashtujen liike Pakistaninvastaisen rajan yli. He eivät ymmärrä rajaa samalla tavalla kuin länsimaissa ne ymmärretään.

Rasoolin mukaan Afganistanin sota vuonna 2001 toteutettiin afgaanien auttamiseksi ja tueksi. Tavoitteena oli edistää demokratiaa ja ihmisoikeuksien toteutumista. Afgaanit tukevat edelleen Naton toimia maassa. Tämä konflikti on pohjimmiltaan osa terrorisminvastaista taistelua – islamistinen terrori on suurin uhka maailmalle tällä hetkellä. Onnistumisen elementtejä ovat alueellisen ratkaisun hakeminen, Pakistanin täyden yhteistyön varmistaminen, sekä monipuolinen koulutus (training ja education). Lisäksi tarvitaan enemmän ja paremmin varustettuja sotilaita. Huumeista pitäisi päästä pian eroon. Myös korruptio ym. ovat isoja ongelmia. Pitää muistaa, että maassa on vaaleilla valittu hallinto, jolla on täysi kontrolli. Ongelmana on, ettei hallituksella ole riittäviä voimavaroja infrastruktuurin rakentamiseksi. Afgaanien suurin huoli Irakin sotaan liittyen oli se, että sota veisi liikaa USA:n resursseista Afganistan Irakiin.

Saksan edustaja huomioi, että ISAF -operaatio oli enenevässä määrin muuttunut vakautusoperaatiosta aluepuolustustyypiseksi tehtäväksi, mikä ei hänen mielestään ole oikea kehityssuunta. Lisäksi hän huomioi, että Afganistanin tilanteen heikkenemisestä tulee jatkuvasti raportteja ja että Irakin sota oli strateginen virhe.

Eräs yleisön edustaja kommentoi operaatio Medusaa⁵, ja totesi, että sen seurauksena hallitus menetti paikallisyhteisöjen luottamuksen. Rasool kommentoi Meduusaa ja totesi, että piileskelevien talibanien löytäminen on vaikeaa. Hallitus on tavannut operaatiossa kärsineitä siviilejä. Jonesin mukaan kaikille siviileille annettiin ennakkovaroitus poistua alueilta. Kuolemantapauksien jälkeen annettiin surunvalittelut ja jälleenrakennusapua.

Yleisön edustaja huomioi, että EU:n komissio ei tee vielä paljoa, mutta että yksittäiset jäsenmaat tekevät paljon. Jonesin mukaan EU voisi osallistua poliisisektorin uudistamiseen. Toisen yleisön edustajan mukaan ongelmana on se, ettei kansalaisyhteiskunnan toimijoilla ole pääsyä useille alueille.

Euroopan tulevaisuus – onko laajentuminen vielä agendalla, ja mitä jos ei ole?

Viron presidentti **Toomas Hendrik Ilves**, Saksan parlamentin ulkoasiainvaliokunnan jäsen **Karl Theodor Freiherr zu Guttenberg** Centre for Liberal Strategiesin ohjelmajohtaja **tri Ivan Krastev**, USA:n apulaisulkoministeri **Kurt Volker**.

Ilves: Niin kutsuttua laajentumisväsymystä esiintyy vain EU:ssa, ei Natossa. EU:lta on puuttunut rohkeutta, mikä on johtanut siihen, että se ei ole onnistunut lähialuepolitiikassaan. Äänestäjäkunnat eivät välitä Naton laajentumisesta, mutta välittävät EU:n laajentumisesta. Venäjä näkee demokratian rajoillaan turvallisuusuhkana ja autokraattiset järjestelmät vakauden varmistajana.

Guttenberg: EU:n ongelmana on se, miten laajentuminen ja integraation syventäminen saadaan sopimaan toisiinsa. Laajentumisen yhteydessä pitää puhua EU:n absorbointikapasiteetista, koska tämä on todellinen ongelma.

Volker: Natolle absorbointikapasiteetti ei ole ongelma. Esimerkkeinä hän mainitsi jäsenyyteen valmistavan MAP-prosessin joka on käynnissä useissa maissa, vahvennetun dialogin sekä PFP-ohjelman Riassa ilmoitetun laajennuksen. Hän totesi myös, että jäsenmailla on suuria haasteita tukea demokratian ja taloudellisen vapauden kehitystä esim. Balkanilla ja joissakin entisen Neuvostoliiton maissa. Hän huomioi, että EU:n laajentumisväsymys ei ole eliitin ajama hanke vaan kumpuaa yhteiskunnan laajemmista riveistä.

Krastev: Euroopassa ei luoteta eliittiin. Laajentumisprosessin pysäyttäminen esim. Balkanilla aiheuttaisi merkittäviä ongelmia. Lisäksi hän mainitsi, että sen jälkeen kun ranskalaiset ja hollantilaiset olivat äänestäneet EU:n perustuslain nurin, Bulgarian ja Romanian jäsenyyttä koskevien negatiivisten artikkelien määrä kolminkertaistui saksalaisessa lehdistössä.

Ilves huomioi, että eurooppalaiset poliitikot eivät uskalla tukea laajentumista, koska pelkäävät menettävänsä ääniä. Ongelmana on muodostumassa oleva kahden kerroksen (2 speed) Eurooppa.

Guttenberg vahvisti, että saksalaisten asialistalla on kysymys vahvistetun lähialuepolitiikan ottamisesta käyttöön joidenkin jäsenkandidaattien kohdalla, joita ei syystä tai toisesta voida hyväksyä jäseneksi (ENP+). Hänen mukaansa Saksan hallitus pitäytyy Thessalonikin sopimuksessa, mutta, että jäsenkandidaattien pitää täyttää jäsenkriteerit.

Ilves totesi, että YUTP ei toimi, koska se ei ole saanut aikaiseksi esim. yhteistä Venäjäpolitiikkaa. Hän myös huomioi, että ENP+:n ongelma on sen viesti: ”Ette kuulu joukkoon!”

⁵ Naton tähän mennessä suurin taisteluoperaatio Afganistanissa: <http://www.nato.int/shape/news/2006/09/060917a.htm>

Loppukommenteissa Guttenberg huomioi, että lisää integraatiota tarvitaan ja YUTP:a ja YTPP:a pitäisi vahvistaa. Krastev sanoi, että Ukrainan oranssivallankumous oli Venäjälle kuin 9.11 amerikkalaiselle. Myös keskeinen kysymys on se, onko EU:lla mitään annettavaa Venäjäsuhteiden hoidossa. Yhteinen huomio oli, että Balkanilla EU:n ja Naton laajentumisen sekä toimien pitää kulkea vahvasti käsi kädessä. Muilla alueilla pitää etsiä uusia keinoja. Pelkkä ENP ja Pfp eivät enää riitä.

Rudolf Giuliani

Nykyiselle maailmalle on tyypillistä vuolas informaatiovirta ja valtava määrä analyysia tuosta informaatiovirrasta. Tässä ympäristössä johtajuuden merkitys ja vastuu korostuvat. Hyvältä johtajalta vaaditaan ennen kaikkea sitä, että hän osaa antaa suunnan ja asettaa tavoitteet tulevalle toiminnalle. Pitkän tähtäimen tavoitteet usein hämärtyvät lyhyen tähtäimen intressien paineessa. Giulianiin mielestä Reagan on hyvä esimerkki johtajasta, jolla oli selkeät tavoitteet ja näkemykset - kommunismin kaataminen ja valtionhallinnon pitäminen kevyenä – joista hän ei tinkinyt edes kovan vastuksen edessä.

Giuliani käsitteli pitkällisesti terrorismia, joka kehittyi 1960-luvun lopulta ja jonka suurimpia näytöksiä olivat syyskuun 11. isku New Yorkissa (2001) ja heinäkuun 7. isku Lontoossa (2005). Terrorismi on hänen mukaansa sekä liike että toiminnan metodi. Joihinkin keskeisiin terroriliikkeisiin liittyy islaminuskon vääristynyt tulkinta. Tärkein opetus hänen mukaansa on, että tulee olla varma omista arvoista. Ne arvot joihin uskomme ovat avainasemassa myös terrorismin pysäyttämisessä. Erittäin tärkeä elementti on uskon vapaus yhdistettynä ilmaisun ja mielipiteen vapauteen (freedom of thought). Giuliani painotti, että ihmiset uskovat aatteisiin (ideas). Terrorismi nousee ympäristöistä, joissa ihmiset elävät pakkoregiimien puristuksessa. Näissä järjestelmissä poliittiset ym. ryhmittymät suuntaavat ihmisten vihan oman järjestelmän eli todellisen ongelman ulkopuolelle. Myös muslimimaiden olisi hyvä toteuttaa uskonnonvapauden periaatteita yhteiskunnissaan. Vapauden aatteita kunnioittavien muslimimaiden kanssa olisi tehtävä aktiivista yhteistyötä.

Radoslava Stefanova

Naton ja Venäjän yhteistyö alkoi 1990-luvun puolivälissä hyvin käytännönläheisellä tavalla Bosnia-Herzegovinan operaatioissa. Tuolloin Naton ja Venäjän välillä ei ollut poliittista viitekehystä yhteistoiminnalle. Lisäksi Venäjä tuli ristiriitaisissa merkeissä mukaan Kosovon sodan jälkeiseen kriisinhallintaoperaatioon vuonna 1999. Vuonna 2002 perustettu Nato-Venäjä Neuvosto (NATO-Russia Council, NRC) toi mukaan poliittisen kehyksen. Venäjä oli Bosniassa ja Kosovossa elokuuhun 2003 saakka. Viimeisen vuoden aikana Venäjän aloitteesta NRC:n piirissä on aloitettu projekti Afganistanin ja Keski-Aasian huumekaupan vastustamiseksi. Venäjä on myös osallistunut Välimerellä Naton artikla 5 operaatioon (Active Endeavour), jossa tarkkaillaan alueen laivaliikennettä terrorismin ehkäisemiseksi. Venäjä on ollut myös mukana taustalla tukemassa Afganistanin ISAF-operaatiota.

Tämä yhteistyö pitäisi pikaisesti institutionalisoida. Venäjä voisi myös osallistua Naton Darfurin tukiopeeraatioon. Tarkoituksena on rakentaa luottamusta ja pohjaa laajemmalle yhteistyölle. Tarvetta olisi automaattisen osallistumisen mahdollistaville mekanismeille Hurrikaani Katrinan jälkeisen avustusoperaation kaltaisiin operaatioihin. Lisäksi pitäisi kehittää turvallisuusstandardit yhteistyölle. Yhteistyötä on tehty myös kenttäoperaatioiden ohjuspuolustusjärjestelmän kehittämiseksi. On epätodennäköistä, että Venäjä irtautuisi yhteisistä NRC-rakenteista. NRC:n piirissä voidaan käsitellä kaikkia mahdollisia kysymyksiä, kuten asevoimien muutosprosessi (transformation), Naton laajentuminen, Irak, Georgia, Balkanin kysymykset sekä Afganistan.